

шло поросятко, обмачало рийкою масничку і запхало голову в нюю; масничка вивернула ся, а поросятко смочке преспокійно змиту.

„Ну, і чи є дурніше сотворив від свині! — крикнула жінка. — А щоб тебе таки зараз чорт вхопив!“  
„Бери свиню!“ — каже контрактор.

„Чи ти думаєш, що она шире хоче, щоби я його взяв?“ — питає чорт. „А що она буде їсти в зимі? Ні, се не було а під серця.“

Йдуть далі. В другій хаті був дуже непосидючий хлопець. „Ні, я вже не годна витримати з тобою“, — кричала мати. „Цілий день нічого не роби, лише мий, чисть і замитай за тобою. А щоби тебе чорт таки зараз вхопив, то мені легше було!“

„Ну, бери хлопця!“ — каже контрактор.  
„Е, се не є а під серця, коли мама сварить дитину“, — каже чорт.

Йдуть они далі аж надходить двох робітників.  
„Слухай, — чи видиш нашого контрактора?“ — каже один.

„Виджу, виджу! Я й в сні його виджу! А щоби його таки зараз живцем чорт вхопив!“ — відповів другий.

„О, се з під серця! Ходи голубчику, ходи!“ — крикнув чорт. Не помогли ані просяби, ні мольби: мусів йти.

## Вісти з старого краю.

З галицьким соймом не щастить ся. Довгі літа палала у ньому обструкція та українська музика. Про яку працю не мож у ньому й мріти. А шляхта яка завоювала сойм, знищивши край, ніяк не хоче чути на вість про нову виборчу реформу. На спілку з польськими біскупами не хоче допустити людських мас до участі в соймі. Остання польсько-українська угода, яка на якийсь час створювала бодай пригідні до праці обставини в соймі та заволоділа в краю спокій — та угода упала. Упав навіть її творець консерватист Божинський. Тут видно цілу заїсть шляхти. Нових послів вибрано, але сойму нема — бо шляхта й далі не хоче дати виборчої реформи.

Українці з німцями за се, перенесли обструкцію зі сойму до парламенту. Тому, що за слабі в краю, і тому, що нема у них охоти до рішучої розправи в борбі з шляхтою, тому мстять ся на людським парламенті.

Місто кинути ся до борби в краю за людський сойм, вони в парламенті грають комедію. Виголошують довгі бесіди, конферують з намістником, вшехполяками, правительством, у якого все просять ся щоб голосовав над „конечностями держави“ оно це зачекало, може вони погодять ся з

вшехполяками, а тоді вони зараз готові голосувати без застережень за ратованєм держави, тоді зараз дадуть рекрута, гроші, все, що тільки правительству схоче.

З того сміється ся правительством, крутять бачи українському клубови, сміються ся Поляки, та мов цяган медведя возять Українців з угодою до Відня і назад до Львова. А дурні Українці, „борять ся“ об на якийсь час створювала бодай пригідні до праці обставини в соймі та заволоділа в краю спокій — та угода упала. Упав навіть її творець консерватист Божинський. Тут видно цілу заїсть шляхти. Нових послів вибрано, але сойму нема — бо шляхта й далі не хоче дати виборчої реформи.

Українці з німцями за се, перенесли обструкцію зі сойму до парламенту. Тому, що за слабі в краю, і тому, що нема у них охоти до рішучої розправи в борбі з шляхтою, тому мстять ся на людським парламенті.

Місто кинути ся до борби в краю за людський сойм, вони в парламенті грають комедію. Виголошують довгі бесіди, конферують з намістником, вшехполяками, правительством, у якого все просять ся щоб голосовав над „конечностями держави“ оно це зачекало, може вони погодять ся з

## Чого хотять соціалдемократи?

Теперішні робітники стоять троха ліше від невілляників лиш тим, що мають свободу, але з другого боку є їм гірше, чим невілляникам; бо невілляники шанували пан так, як пасічник шанує пчолу, щоби не поздохали з голоду, а робітник не має того пошанівку. Він продукує, але може і здохнути; капіталіста же не обходить.

Теперішній лад не шанує власности. Перше всього капіталіст не виплачує повної вартости праці, отже краде частину власности, відтак посередники, як ось купці, котрі передають вироблені продукти фабрикантом для консументів, себто для вас робітників, хотять також мати анєс, отже знов крадуть частину вашої приватної власности, а в кінці держава накладає на ті вироблені вами товари свій податок, який ви платите, купуючи ті товари, отже знов краде частину вашої приватної власности. Іде-ж тут з пошанівкою приватної власности? Крадіж на кождім кроці, і то ще законом бережена крадіж. А в соціалістичнім ладі не буде ані особних продуцентів і особних консументів, бо продуцент буде рівночасно консументом, не буде купців, не буде податків, отже не буде кому красти приватної власности. Протиньже тепер, ті, що крадуть і стережуть крадежи, себто пани і йоши, кричать, що соціалісти хотять красти приватну власність. Они боять ся, щоби той легкий спосіб крадежи в теперішнім ладі не вірвав ся їм. Ось в чім сук!

### III.

Соціал-демократам закидують дуже часто, що они в своїй будучій державі знищать релігію і знищать родину. На місце родини поставлять віленьку любов — так кажуть вороги народу.

Що до релігії, то вже тепер каже соціал-демократія, що віра є приватною річю. Се-бто вір собі, як ти хочеш. Ліпш та твоє віра не сьміє бути визиском другого, она не сьміє перенкаждати другому. Подпняти — тепер майже всі держави, се-бто капіталістична класа, котра править теперішніми державами, схилила ся до одної релігії і підцвирала, а другі релігії лиш терпять або поборою. Така держава дає частину своїх доходів на піддержку любой аї релігії. А се є дуже несправедливо, бо в тих державних доходах є гроші і таких людей, котрі не вірять так, як вчать піддержувати державну релігію. Соціалісти але хотять, щоби ті люди, котрі мають якусь там певну віру, певний релігійний обряд, щоби они самі собі піддержували його, щоби другі люди не були примунувані до піддержування такої релігії, котрої они не люблять.

Зате соціал-демократи є ворогами несовісного релігійного генсфіярства, якого допускають ся попи. Они, приміром, кажуть молити ся робітникам тогди, коли їх гнетуть капіталісти, они кажуть молити ся тогди коли капіталіст виконе робітника на улицю, але коли робітники страйкують, тогди попи не кажуть капіталістам молити ся, а бог вже якийсь поможє їм, лиш язжмурують очі на те, коли капіталісти вживають поліції і війська до завлення робітничої волі. Скажіть же! — чи се належить до релігії? Чи-ж можливо, щоби одним мав помагати бог а другим поліція і війська? Ні, се є релігійне генсфіярство.

Соціал-демократія є навіть далі і більше толерантна для різних віровань, чим так звані вільнодумні ліберали, бо соціал-демократизм спочиває на матеріалістичнім повиманю історії, і знає, що релігії є випадковим економічним обставини. Соціал-демократи хотять, щоби кождий міг користати з того, що дає наука, щоби кождий сам міг проіфрити те, в що він вірить, а нехай він не зпати як вірять, то те ще не перешкаджає, щоби він був гарним товаришом.

А вже найгіршим плюгавством є закидати соціал-демократії вільну любов, або, як дехто каже, вільність жінок. Подумаєте лиш, чи можливо, щоби так думали соціалісти, ті соціалісти котрі хотять вільности, рівности і братерства? Чи можливе

є те, щоби ті самі люди хотіли завести таке страшне невілляництво жінок? Се-ж страшне невілляництво, коли би кождий мущина мав право до кождої жінки.

Послухай, чого хотять соціал-демократи. Перше всього треба взяти на увагу, що подружжє є спільною двоох осіб обидвох полів. Відношенє між одною особою а другою не є таке просте, як ось між двома контрактором звязаними людьми. Супружжє відношенє спочиває на двоох підставах, і-менно на матеріалістичній і на ідеальній. Супружжє має на меті 1. вдоволати і доповнити потреби обох половин викликані любовію, себто винувити товариські, приятельські і любовні потреби обох людей; 2. має вводити господарський поділ праці, який тепер в той спосіб виявляє ся, що муж заробляє а жінка веде домашнє господарство; в тім поділі праці є рівночасна комуна в посіданю майна, себто є спільність майна; 3. подружжє є інституцією, яка втворює потомство, плекає і виховує его.

По такім розложеню подружжє відношенє є легко сказати, як буде виглядати оно в соціалістичній державі. Деякі точки того відношенє змінять ся, бо змінить ся цілий господарський естетем.

Приміром, веденє домашнього господарства жінокою переведе ся. Бо ось вже тепер багато людей, котрі мають єредства на те, не ведуть кухні в дома, а їдять в ресторанах, бо варенє на одинокку в дома є лише страшкою часу і великою ирацею. А ті річи, які давніше виробляла жінка, вже тепер купують ся готові в склепах. Тим більше буде се можливе в соціалістичній державі.

Далі знов плекає новонароджених дітей змінить ся троха, — розуміє ся на ліпше. Уже тепер є заведенє, де плекають новонароджених дітей, і вже тепер багато материй не плекає своїх дітей а передає єю роботу другим. Розуміє ся, що такі заведенє не будуть улажені, як ось тепер подекуди, а з найбільшим комфортом і будуть ведені найкращими новитухами і найкращими педагогами.

Вихованє є штукою, якої не вміють і не можуть змїти всі родичі. Виховуванє вимагає знаня і вирави так само, як кожда иньяна штука або ще й більше. Треба мати знанє психології, треба бути бистроумним а з тим треба змїти злучити розум, нестогі, строгість, сильну волю і велику терпелівість в одно, щоби виховувати другого. Наші школи, які є ось тепер, не змїли ся навіть до таких виховуючих заведенє. Ім так до виховування, як коневі до сповання шовкових ниток.

Про премію нема навіть бесіди. Соціалістичне суспільство лишить се волі родичам, чи они маленські діти будуть самі виховувати, чи віддадуть їх до публичних заведенє.

Зі зміною господарської системи змінить ся дуже багато в супружжє житю. Висше згадані приміри вже вказують на се. Зате подружжє буде більше спирати ся на любови, а не як доси на грошах. Доси звичайне вираховуванє або таки просто гроші є причиною супружжє. Чи-ж має бути щастє в такім супружжє? Звичайно вже по всьому починають ся сварки між мужем а жінкою задля чисто господарських причин або задля гроша. А розійти ся не годні, бо тяжко дістати розвід. Через те одно другого не раз ненавидять, одно другого вважає лиш проституткою. А соціалісти кажуть, що супружжє є святиною любови, а де сього нема, там не повинно бути супружжє, там повинно бути розвід.

Де сього нема, там родить ся кривда для цілого суспільства, бо супружжє, яке не любить ся, не може добре виховати своїх дітей, — виховати але дітей, значить зробити кривду суспільству. Суспільство дістає через те але вихованих горожан. В соціалістичнім ладі господарське питання в родині відпадає. Лиш любов, і то включно лиш одна любов буде вязати мущину а жінкою; де сього не буде, там мусить бути розвід.

(Даліше буде.)

## НАЙВИСШИЙ ЧАС ЗАМОВЛЯТИ!

Ваше вишпоз з друку і продають ся  
**РОБІТНИЧИЙ КАЛЕНДАР**  
на 1914 рік.

Ціна одного примірника в Америці та в Канаді 25 центів. Хто бере більше календарів, платить за один лишє по 20 центів. Без гроший не посилаємо.

Хто хоче заняті ся продажно календарів, нехай зголосить ся.

Замовленя і гроші на тумористичний календар треба посилати на таку адресу:

**Адміністрація часописі „Добра Новина“,**  
у Львові  
ул. Скішинського ч. 14.  
„Dobra Nowina“, Lemberg Austria.

## ЗАМОВЛЯЙТЕ І ЧИТАЙТЕ!

Ваше вишпоз з друку і продають ся  
перший український великий

**Тумористичний Календар „ЖАЛО“**  
на новий, 1914-ий рік.

Є сединий український тумористичний календар, який розвеселить і забавить Вас є кождім часі! Зміст Тумористичного календаря „Жало“ дуже різноманітний і багатий. Повно в нїм веселих віршів, оповідань, сміхотанов і дотепів, а крім того є в нїм кількадесть образків. Ціна дуже мала, бо один календар коштує лишє 25 центів вже з оплатою пошти. Хто бере більше календарів, платить за один лишє по 20 центів. Без гроший не посилаємо нікому. Хто хоче зайняти ся продажно календарів, нехай напише до нас, а ми подамо йому притестні умови.

Замовленя і гроші на тумористичний календар „Жало“ посилайте лишє на таку адресу:

**Адміністрація „ЖАЛО“,**  
у Львові,  
ул. Скішинського ч. 14.  
„Zalo“, Austria, Lemberg.

**Dr A. SILVERMAN**  
Русько-польський лікар.  
Спеціаліст венеричних, наскірних і внутрішних недуг.  
Лічить також всякі недуги жіночі.  
Ординує в офісі на:  
**395 Selkirk Ave.**  
Телефон: St. John 1716.

**ЛІЧИТЬ**  
капелі і заступдєє балзамом др. Дюга. Коли не випадає, то звернемо Вам гроші. Фляшка лиш 50 цт. у спеціаліста рецепта  
**Bartletts Drug Stor**  
Корпор. Elster St. і Selkirk Ave.  
Winnipeg, Man.

**МОЛОДІ ЛЮДИ!**  
Гарна нагода!  
Можете мати зарбок, коли учитеся бирбєрського ремєсла в Moler College. Ми вичуємо сего ремєсла в протину двоох місяців. Після скінчення курсу можете зарба дістати поседу, або можете отворити самостійні пивни. Маєте сотки осьель до вибору. Найбільший пункт є за бирбєрами а дипломати Moler'a.  
Від 9 год. рано до 4 год. по пол. годині і ступають на 11. по. айвєм задурно.  
Дізнити ся лиш за адресою:  
Moler, на углі King St. і Pacific Ave., Winnipeg — або даліше на 1709, Broad St., Rigina, і 239 Simpson St. Fort William, Ont.



Русько-польське фотографічне і портретне заведенє.  
**376 Selkirk Ave.**  
Карети і автомобілі на весілля лиш по 3 долари. Телефон: St. John 7941.

## Позір! Позір! Велика Випродаж

Починає ся 26. грудня на  
**553 Selkirk Ave.**

Ми відкупили великий стак від Голсейя, котрий збанкрутував. Через те продаємо вєсь дуже тано грамофони, рекорди, золоті і срібні мужеські і дамські годинники, ланцшукі, перстені, ковтки і другі річи.

1 грамофон і 6 рекордів по \$ 5.00  
самі рекорди один 35ц.  
золоті 14 проби годинники по \$10.00  
золоті перстені з чистого золота від \$1.00

і другі річи як найтаньше можете дістати на Різдваї сьвата у Вашого крайя

**С. КОЧИН.**

Користайте з нагоди!